DÅ

För 20 000 år sedan var hela norra Europa täckt av ett kilometertjockt istäcke. Isen smälte bort när det blev varmare. Marken som varit nedtyngd av isen höjde sig.

I stockholmsområdet låg marken i början under ett hav av smältvatten. Med tiden reste sig öar ur havet och blev till en sammanhängande landmassa, havsvikar blev till sjöar och åar. Växter och djur slog sig ned här.

Under bronsåldern, började öarna här runt Järvafältet växa ihop till något större områden. Ganska stora delar av Akalla låg då över vattenytan. Men fortfarande var Igelbäcken en havsvik.

I slutet av bronsåldern låg strandkanten alldeles nära denna kulle som stack ut som en udde i det omgivande vattnet. Vattenytan var femton meter högre än idag. Människor kan ha bott här redan då.

På kullen finns lämningar från både boplatser och begravningar. Du kan gå dit upp och se om du kan upptäcka dem. De är svåra att se om man inte vet var de ligger, men teckningen visar var de finns och hur det kan ha sett ut när människor bodde här.

Om du går till platsen där det finns en båt på bilden hittar du en stockbåt. Där kan du också se var strandkanten låg för 2500 år sedan.

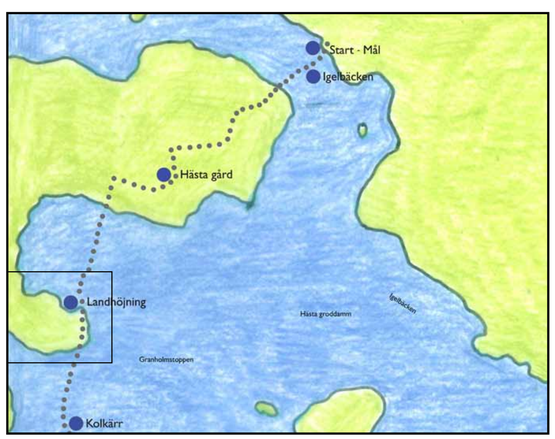

LANDHÖJNING

www.stockholm.se/tidensvag

DÅ

De döda begravdes i närheten. Vanligtvis brändes de döda. Benen och askan placerades i en kruka eller ask i graven tillsammans med gravgåvor. Över detta lades en liten kulle av jord och stenar, ibland med en yttre stenkant. Dessa gravar kallas för stensättningar. De var oftast runda men kunde även ha en fyrkantig eller trekantig form.

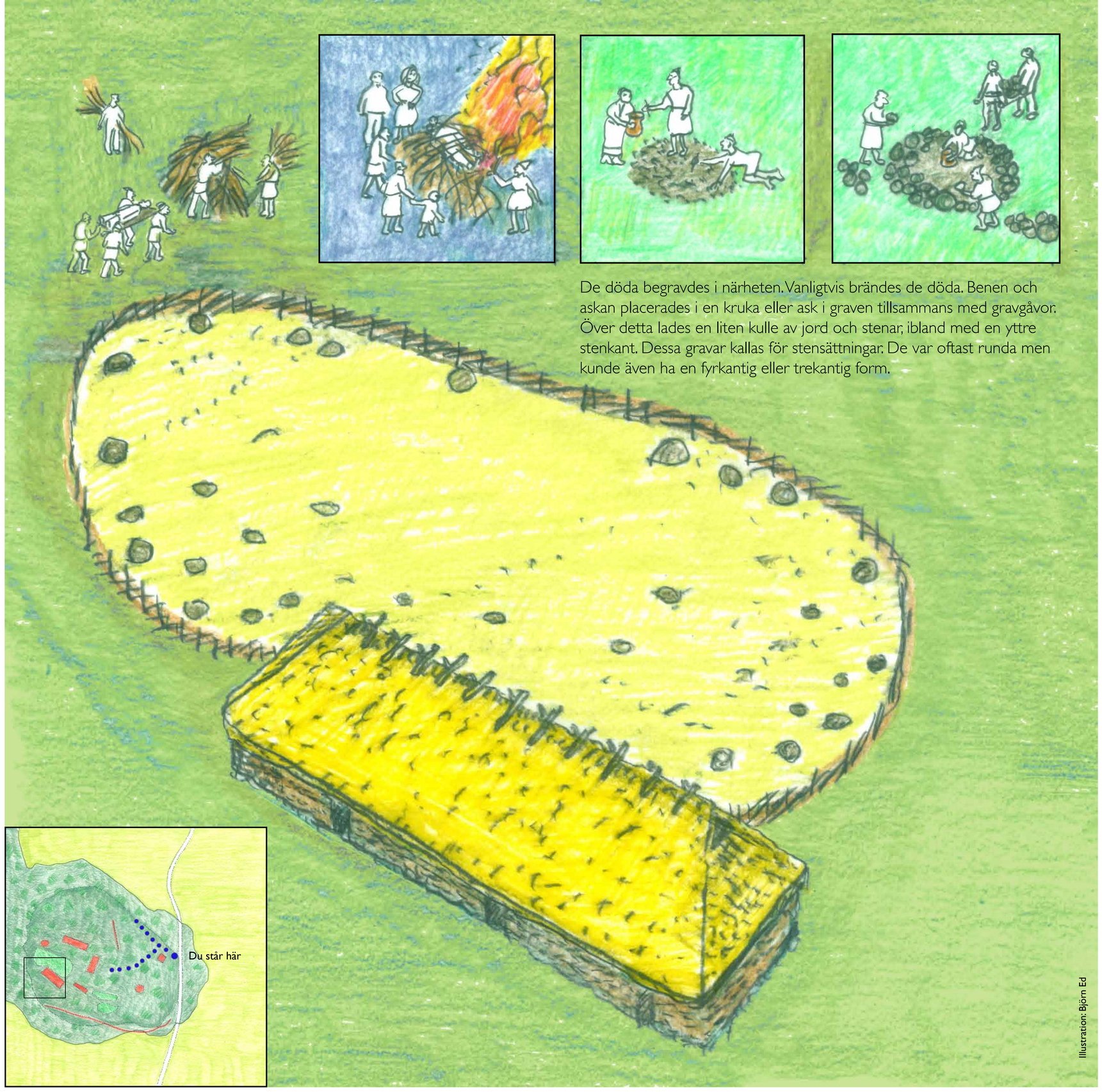

Illustration: Björn Ed

På den här kullen finns lämningar från både boplatser och begravningar.

Här ligger tre husgrundsplatåer och en husgrunds-terrass. Husen var långhus där stolpar bar upp taket. Vid en öppen eld lagades maten. Elden gav också ljus och värme. På vintern när det var för kallt för djuren att gå ute, fick de vara i ena delen av huset.

Människorna livnärde sig på åkerbruk och boskaps-skötsel. Stensträngar och stenröjda ytor är lämningar efter detta.

Uppe på kullen finns tre gravar, två runda och en kvadratisk. De två största ligger på kullens högsta punkter och är antagligen de äldsta lämningarna här.

På andra sidan kullen låg tidigare ett gravfält. I flera av gravarna har arkeologer hittat torshammar-ringar, ett slags amulett som visade att man trodde på guden Tor. De fann också vapen som spjutspetsar och knivar. I kvinnogravarna hittades pärlor och spännbucklor, ett slags spännen som höll ihop kläderna. Enstaka fynd av björnklor visade att den döde svepts i ett björnskinn vid begravningen.
Ben från hund, katt och häst berättade om djur som den döde fått med sig. Rovfågelben visar att man kan ha använt rovfåglar vid jakt.

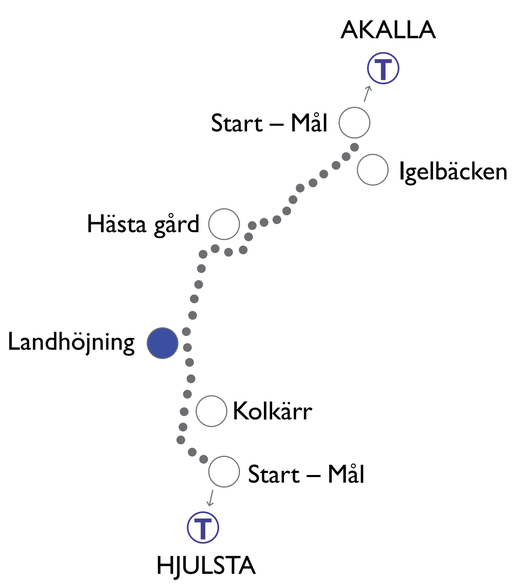

LIV – DÖD

TIDENS VÄG • 2 km • En vandring i historien • www.stockholm.se/tidensvag